

КОНКУРСНИЙ ВІДЕНСЬКИЙ ВАЛЬС: СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТЕХНІКИ ВИКОНАННЯ

Мета роботи – проаналізувати специфіку становлення Віденського вальсу як конкурсного спортивного танцю, що пов'язано з процесами стандартизації. **Методологія** дослідження ґрунтується на методах історичної та теоретичної реконструкції, описово-аналітичного дослідження. **Наукова новизна** полягає у розкритті специфіки стандартизації та становлення техніки виконання конкурсного Віденського вальсу. **Висновки.** На підставі методичних вимог і матеріалів "Міжнародної асоціації вчителів танцю" (IDTA), "Імперського товариства вчителів танцю" (ISTD) та "Всесвітньої федерації танцювального спорту" (WDSF) розглянуто базові фігури та фігури підвищеного рівня складності у Віденському вальсі. Доведено, що теоретичний розгляд даних фігур є важливою умовою розуміння деталізації технологічних компонентів танцю та збалансованої координації під час їх використання, що, у свою чергу, є умовою професійного виконання.

Ключові слова: бальна хореографія, конкурсний танець, Віденський вальс, техніка виконання, базові фігури та фігури підвищеного рівня складності.

Кеба Мирослав Євгеньевич, заслуженный работник культуры Украины, старший преподаватель кафедры бальной хореографии Киевского национального университета культуры и искусств

Конкурсный Венский вальс: стандартизация и особенности становления техники исполнения

Цель работы – проанализировать специфику становления Венского вальса как конкурсного спортивного танца, что связано с процессами стандартизации. **Методология** исследования основана на методах исторической и теоретической реконструкции, описательно-аналитического исследования. **Научная новизна** работы заключается в раскрытии специфики стандартизации и становления техники выполнения конкурсного Венского вальса. **Выводы.** На основании методических требований и материалов "Международной ассоциации учителей танца" (IDTA), "Имперского общества учителей танца" (ISTD) и "Всемирной федерации танцевального спорта" (WDSF) рассмотрены базовые фигуры и фигуры повышенного уровня сложности в Венском вальсе. Доказано, что теоретическое рассмотрение данных фигур является важным условием понимания детализации технологических компонентов танца и сбалансированной координации при их использовании, что, в свою очередь, есть условием профессионального исполнения.

Ключевые слова: бальная хореография, конкурсный танец, Венский вальс, техника исполнения, базовые фигуры и фигуры повышенного уровня сложности.

Keba Mirosław, senior teacher of ball choreography department of Kiev National University of Culture and Arts, Honoured worker of culture of Ukraine

Competitional Viennese Waltz: standardization and peculiarities of performance technique formation

The purpose of the work is to analyze the specific of Viennese Waltz formation as a competition sport dance, which is connected with the processes of standardization. **Methodology** of the research is based on the methods of historical and theoretical reconstruction and descriptive and analytical investigation. **Scientific novelty** lies in the disclosure of specific standardization and technique performance formation of Viennese Waltz. **Conclusions.** On the basis of methodological requirements and materials of "International dance teachers association" (IDTA), "Imperial society of dance teachers" (ISTD) and "World dance sport federation" (WDSF) the basic figures and figures of higher level in Viennese Waltz were considered. It was proved that theoretical consideration of these figures is an important condition of understanding specification of the technical components of the dance and balanced coordination during the performance, which in its turn, is a condition of a professional performance.

Keywords: ballroom choreography, competition dance, Viennese Waltz, technique of performance, basic figures, figures of higher level.

Актуальність теми дослідження. Навчаючись на хореографічному факультеті в системі університетської освіти, студенти отримують знання в єдино-організованій системі, що покликана дати базову та спеціалізовану освіту, а також естетичне виховання засобами хореографії. Вагома роль в цьому процесі належить і тим дисциплінам, які пов'язані з опануванням мистецтва бальної хореографії, до складу якого відносять віденський вальс, що справедливо вважається королем всіх танців та, разом з повільним (англійським) вальсом, входить до європейської програми бальних танців.

Сьогодні бальний танець набуває не лише все більшої популярності, але й постає тим напрямом, що динамічно розвивається. У зв'язку з цим особливо актуальним нині є вивчення передумов становлення бального танцю, основних особливостей та перспектив подальшого розвитку цього виду спорту і хореографічного мистецтва. Тим більше, коли йдеться про вищу хореографічну освіту, де на перший план з-поміж інших напрямів бального танцю, виступає конкурсний або спортивний танець. Саме останній, що особливо помітно на прикладі навчального процесу, допомагає індивідуальності вдосконалюватися, покращувати особистісні якості студентів через спілкування з суперниками або ж співкурсниками. Разом з тим, це мистецтво, яке потребує творчого погляду на світ, розвиненої уяви, що сприяє формуванню нового і неординарного підходу до, здавалося б, звичних речей. Бальна хоре-

ографія удосконалюються з кожним роком, з'являються нові напрямки діяльності та види змагань (коли йдеться про конкурсний напрям), системи викладання, що вимагають більш детального аналізу та фундаментального методологічного обґрунтування [3, 119].

Мета і завдання статті. Зазначене стосується і конкурсного сучасного віденського вальсу. Через що, метою статті є аналіз специфіки становлення останнього, шляхом розкриття основних завдань, до яких ми відносимо, по-перше, аналіз стандартизації та легітимації Віденського вальсу як конкурсного танцю, а, по-друге, розгляд техніки виконання на прикладі базових фігур та фігур підвищеного рівня складності.

Виклад основної частини. Віденський вальс – один з найбільш красивих бальних танців. Починаючи з моменту створення (від 1775 року) і по сьогоднішній день, він залишається популярним побутовим, сценічним та конкурсним танцем у Європі та більшості країн світу.

На рахунок історії конкурсних бальних танців, то вона починається з 1907 р. Сама ідея проведення танцювальних змагань майже співпала у часі з відродженням Олімпійських ігор і популяризацією спорту, та була реалізована успішно К. де Реналем, який вперше у вищезазначеному році організував крупний турнір з танго. Згодом були відібрані 10 танців, що увійшли до конкурсної програми: спочатку це повільний вальс, танго, повільний фокстрот, квікстеп, віденський вальс (європейська програма), потім у 40-х рр. стали танцювати і ча-ча-ча, самбу, румбу, пасодобль, джайв (латиноамериканська програма) [2].

Конкурси бальних танців проводились в різних країнах і за різними програмами з довільним набором фігур. Тому виникла необхідність введення загальних правил, тобто стандартизації танців. Під стандартизацією розумілось визначення переліку дозволених до виконання танців, їх лексичне наповнення та його побудова. Паралельно з проведенням цих конкурсів відбувалось дослідження, формування, перегляд та доповнення лексичного матеріалу і понятійного апарату та кожного з бальних танців. За час становлення та розвитку бального танцю, викладачами та теоретиками танцю розроблялись й видавались навчальні посібники, в яких приводився опис і систематизація теоретичних знань.

Саме в Англії з'явилися перші асоціації вчителів бального танцю, які заклали основу для розвитку цього жанру хореографії, розробили основні ідеї та стандартизували техніку виконання фігур. Під стандартизацією розумілось визначення переліку дозволених до виконання танців, їх лексичне наповнення та його побудова. Це "Британська асоціація вчителів бального танцю" (1892), "Альянс Сполученого королівства" (1903) та "Імперське товариство" (1904) [1].

У 1924 р. англійське "Імперське товариство вчителів танців" (ISTD – Imperial Society of Teacher of Dance) вирішило стандартизувати танці, відомі на той час. Цією проблемою займався комітет з бальних танців ISTD. До його складу ввійшли найкращі виконавці бальних танців Ж. Бредлей (Bradley), І. Таймгейт-Сміт (Tumegate-Smits), М. Сімонс (Simmons), Л. Хаймфрейс (Humphreys) та тогочасний чемпіон світу Віктор Сільвестр (Sylvester). Результатом роботи комітету стала стандартизація всіх відомих на той час танців за винятком Віденського вальсу. На той час Віденський вальс не був популярним в Англії, де справжнім вальсом вважали тільки Повільний вальс (Slow waltz), лексика якого складалась з кількох фігур – натуральний (правий) поворот, зворотній (лівий) поворот та зміна напрямку. Це були спокійні, повільні фігури, й весь танець, як і танго був спокійним і фешенебельним. Та на розвиток Віденського вальсу це ніяк не вплинуло: він був фаворитом бальних залів Європи і консервативні британці не змогли змінити ситуацію. І лише згодом Віденський вальс таки включили до переліку європейської програми "ballroom" конкурсних бальних танців. Це приклад того, як танець визначає умови, а не люди. Нині Віденський вальс є складовою частиною всіх змагань з європейських бальних танців окрім тих, що проводяться в Англії.

Чималу роль у процесах стандартизації сьогодні відіграють 4 офіційні об'єднання спортивних бальних танців: "Міжнародна федерація танцювального спорту" (IDSF), "Міжнародний Професійний Рада з Танцювального Спорту" (IPDSC), "Міжнародний танцювальний союз" (IDU) і "Всесвітня Рада з танців" (WDC). Зокрема, на початку XXI ст. IDSF має у своєму складі 82 Національних Члена Федерацій на 4 континентах, 56 з них визнані Національними Олімпійськими комітетами. IDSF представлено більш ніж 4 мільйонами членів організації [3, с. 116].

Стосовно техніки виконання Віденського вальсу, то вона описана у виданнях ISTD, зокрема у роботах А. Мура, Л. Буссолетті, Г. Сміт-Хемпшира та ін. Першими основоположними виданнями з техніки виконання європейських бальних танців були підручники, видані "The IDTA Ballroom Technical Faculty" Міжнародної асоціації вчителів танцю (IDTA) та "Ballroom Faculty of the ISTD" Імперського товариства вчителів танцю (ISTD). Підручники ISTD багаторазово перевидувались з деякими змінами та уточненнями. Перелік фігур Віденського вальсу у них вміщував такі елементи: натуральний поворот, зворотній поворот, зміни вперед та назад з правої та лівої ніг, натуральний та зворотний флекерли, контра-чек. Всього, і на цьому варто наголосити, дев'ять фігур до виконання.

Невеликі зміни на рахунок техніки виконання фігур Віденського вальсу були описані Г. Сміт-Хемпширом у своїй роботі "Віденський вальс" [5] та підручнику, рекомендованому "Британською радою танцю" (British Dance Council) у 2001 р. Фахівці ISTD погодились з цими змінами та внесли їх у свої наступні видання.

Прийняті зміни в техніці виконання відзначалися локальним характером. Вони стосувались напрямку початку руху партнером у зворотному повороті: перший крок починається обличчям діагонально до стіни (замість – обличчям по лінії танцю), виконання третього кроку закінчується спиною діагонально до

стіни (замість – спиною по лінії танцю), виконання шостого кроку закінчується обличчям діагонально до стіни (замість – обличчям по лінії танцю). У зв'язку з цим партнер не виконує свівл в стопі між 5 і 6 кроками, а партнерка між 2 і 3. Відповідно корегуються зміни вперед та назад з правої та лівої ніг. Між тим, ці зміни були швидше уточнюючими, натомість, лексичний матеріал не змінився. Можливість побудови різноманітних варіацій не збільшилась. Власне, саме через відсутність можливості побудови широкого спектру варіацій Віденський вальс і станом на сьогодні не включено до програми змагань, котрі проводяться в Англії.

"Віденський вальс, – зазначає А. Мур, – багато років був обов'язковим танцем для виконання на чемпіонатах світу та континентальних чемпіонатах, але так і не був включений до програми чемпіонатів Британії. Тепер, після того як Офіційна рада з бальних танців визнала джайв в якості обов'язкового танцю програми всіх ведучих чемпіонатів, ми зіштовхуємось з незвичною ситуацією, коли в латинському розділі п'ять обов'язкових танців, а у стандартному розділі – тільки чотири. Більшість наших кращих пар інтерпретують віденський вальс просто як повільний вальс, що виконується швидко" [4].

Від моменту внесення останніх змін в техніку виконання Віденського вальсу пройшло понад десять років. Паралельно з англійськими освітніми факультетами видатні італійські тренери та теоретики танцю досліджували, стандартизували та збагачували конкурсний бальний танець вже з урахуванням напрацювань олімпійських видів спорту. Італійська академія танцю (Team Diablo Academy) у 2012-2013-х рр. представила танцювальній спільноті нові навчальні підручники з техніки виконання, які розроблені з урахуванням вимог Міжнародного олімпійського комітету [6-10]. Одним із об'єктів дослідження був Віденський вальс.

Що стосується методичних характеристик, які розкривають специфіку техніки виконання Віденського вальсу у новітніх виданнях, то варто відмітити, що лексичний матеріал у них розбитий на два розділи – фігури, рекомендовані до використання у базовій програмі (Basic syllabus) та у варіаціях відкритих класів майстерності (Open choreography).

До фігур базової програми належать:

- натуральний поворот;
- зворотний поворот;
- зміна з правої ноги (ПН) вперед (від натурального до зворотного)
- зміна з лівої ноги (ЛН) вперед (від зворотного до натурального)
- зміна з ЛН назад (від натурального до зворотного)
- зміна з ПН назад (від зворотного до натурального).

Фігури, які рекомендовані до використання у варіаціях відкритих класів майстерності, розподілені на три рівні за складністю виконання (Таблиця 1).

Таблиця 1

Перший рівень	Другий рівень	Третій рівень
<ul style="list-style-type: none"> • продовжений спін; • зворотні півоти; • зміна-хезитейшн; • чековий натуральний поворот; • натуральний чек назад; • чековий зворотний поворот; • зворотний чек назад; • дрег-хезитейшн; • натуральний спін-поворот; • контра-чек 	<ul style="list-style-type: none"> • перекручений спін-поворот; • троувевей-оверсвей; • закритий телемарк; • ховер-зворотний поворот; • біжуче перо; • лівий віск; • біжуче плетиво; • натуральний спін-поворот зворотний півот 	<ul style="list-style-type: none"> • натуральний флекерл; • зворотний флекерл; • чек зі зворотного у натуральний флекерл; • подвійний зворотний спін – оверспін; • зворотний імпетус у правий лаундж; • рудольф-фоллевей; • ронд у твіст-поворот; • свівл у променадний півот; • свівл у променадну ланку

Всього лексичний матеріал складається з 34 фігур, тоді як у попередніх виданнях – 9 фігур. Розширення лексичного матеріалу створює сприятливі умови для хореографів під час побудови навчальних та авторських конкурсних варіацій.

Розглянемо можливість побудови варіацій для різних рівнів виконавської майстерності. Варіації, рекомендовані для базового рівня:

Варіація 1: натуральний поворот – 16 тактів.

Варіація 2: натуральний поворот – 8 тактів, зміна з ПН вперед (від натурального до зворотного) – 1 такт, зворотний поворот – 6 тактів, зміна з ЛН вперед (від зворотного до натурального) – 1 такт.

Варіація 3: натуральний поворот – 7 тактів, зміна з ЛН назад (від натурального до зворотного) – 1 такт, зворотний поворот (з кроку 4) – 6 тактів, зміна з ПН назад (від зворотного до натурального) – 1 такт, натуральний поворот (кроки 4-6) – 1 такт.

Варіація 4: натуральний поворот – 15 тактів, зміна з ЛН назад (від натурального до зворотного) – 1 такт, зворотний поворот (з кроку 4) – 14 тактів, зміна з ПН назад (від зворотного до натурального) – 1 такт, натуральний поворот (кроки 4-6) – 1 такт.

Варіація 5: натуральний поворот – 16 тактів, зміна з ПН вперед (від натурального до зворотного) – 1 такт, зворотний поворот – 14 тактів, зміна з ПН вперед (від натурального до зворотного) – 1 такт.

Варіація 6: натуральний поворот – 6 тактів, зміна з ЛН назад (від натурального до зворотного) – 1 такт, зміна з ПН назад (від зворотного до натурального) – 1 такт, натуральний поворот – 8 тактів.

Набувши досвіду виконання навчальних поєднань всіх десяти фігур першого рівня, можна будувати конкурсні варіації з урахуванням тривалості музичного супроводу в ході проведення змагань (1,5-2 хвилини). Ця тривалість залежить від рівня змагань та кількості танцювальних дуетів.

Наведемо приклади навчальних поєднань для виконавців першого рівня відкритих класів майстерності, серед яких:

- натуральний поворот – 6 тактів, продовжений спін – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, зворотні півоти – 2 такти;
- натуральний поворот – 6 тактів, зміна-хезитейшн – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, зворотні півоти – 1 такт, зміна вперед з ЛН (від зворотного до натурального) – 1 такт;
- натуральний поворот – 6 тактів, чековий натуральний поворот – 2 такти, зворотний поворот – 6 тактів, зворотні півоти – 1 такт, зміна вперед з ЛН (від зворотного до натурального) – 1 такт;
- натуральний поворот – 6 тактів, натуральний чек назад – 2 такти, зворотний поворот – 6 тактів, зворотні півоти – 1 такт, зміна вперед з ЛН (від зворотного до натурального);
- зворотний поворот – 6 тактів, чековий зворотний поворот – 2 такти, натуральний поворот – 6 тактів, чековий натуральний поворот – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, зворотний чек назад – 2 такти, натуральний поворот – 6 тактів, натуральний чек назад – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, дрег-хезитейшн – 1 такт, 4-6 натурального повороту, натуральний поворот – 6 тактів, зміна-хезитейшн – 2 такти;
- натуральний спін-поворот – 2 такти, зворотний поворот (з 4 кроку) – 5 тактів, зміна з ЛН вперед (від зворотного до натурального) – 1 такт;
- натуральний поворот – 2 такт, натуральний спін-поворот – 2 такти, зворотний поворот (з 4 кроку) – 3 такти, контра-чек – 1 такт;
- натуральний поворот – 6 тактів, перевернутий спін-поворот – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, троувей-оверсвей – 2 такти, натуральний поворот – 2 такти, продовжений спін – 2 такти, перевернутий спін – 2 такти, зміна-хезитейшн – 2 такти;
- натуральний спін-поворот – 2 такти, зворотний поворот (з 4 кроку) – 1 такт, зворотний півот – 1 такт, троувей-оверсвей – 2 такти, натуральний поворот – 2 такти;
- натуральний поворот – 6 тактів, чековий натуральний поворот – 2 такти, зворотний поворот – 6 тактів, троувей-оверсвей – 2 такти;
- натуральний поворот – 6 тактів, натуральний чек назад – 2 такти, зворотний поворот – 6 тактів, троувей-оверсвей – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, закритий телемарк – 2 такти, натуральний поворот – 4 такти, перевернутий натуральний спін-поворот – 2 такти, натуральний чек назад – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, закритий телемарк – 2 такти, натуральний поворот – 4 такти, натуральний спін-поворот – 2 такти, зворотний поворот (з 4 кроку) – 1 такт, зворотний півот – 1 такт;
- натуральний поворот – 2 такти, чековий натуральний поворот – 2 такти, ховер-зворотний поворот – 2 такти, продовжені спіни – 2 такти; натуральний поворот – 2 такти, чековий натуральний поворот – 2 такти, ховер-зворотний поворот – 2 такти, ховер-зворотний поворот – 2 такти, біжуче перо – 2 такти;
- зворотний поворот – 6 тактів, закритий телемарк – 2 такти, біжуче перо – 2 такти, натуральний поворот – 2 такти, перевернутий натуральний спін-поворот – 2 такти, натуральний чек назад – 2 такти;
- натуральний спін поворот – 2 такти, зворотний поворот – 2 такти, лівий віск – 2 такти, продовжені спіни – 2 такти;
- натуральний поворот – 2 такти, біжуче плетиво – 2 такти, зворотний поворот – 1 такт, зворотний півот – 1 такт, ховер-зворотний поворот – 2 такти.

Те ж саме можна запропонувати для другого та третього розвинених рівнів на прикладі побудови першого рівня відкритих класів майстерності.

Висновки. Отже, Віденський вальс як конкурсний танець, що входить до європейської бальної програми, здобув визнання та пройшов стандартизацію як невід'ємна складова танцювальних чемпіонатів. Сьогодні він є самостійним різновидом бальних танців, під час виконання якого учасники мають змогу продемонструвати граційну динаміку своїх рухів і уміння володіти простором танцювальної зали. Завдяки творчості таких відомих виконавців як А. Мур, Л. Буссолетті, Г. Сміт-Хемпшир та ін., а ще за сприяння "Міжнародної асоціації вчителів танцю" (IDTA), "Імперської спілки вчителів танцю" (ISTD) та "Всесвітньої федерації танцювального спорту" (WDSF), Віденський вальс на сьогоднішній день має власну теорію та лексичне наповнення, що проявляється у техніці виконання на прикладі базових фігур і фігур підвищеної складності.

Засвоєння цього матеріалу передбачає розробку методики викладання, яка відповідала б всебічно-гармонійному розвитку танцівника, заснованому на вихованні морально-вольових і морально-етичних якостей під час підготовки вихованців у сфері бального танцю на основі загально-розвиваючих фізичних і хореографічних функцій. Це зумовлює перспективу подальшого дослідження сучасного Віденського вальсу в частині формування структури танцю, ритмічної підготовки, становлення засад композиційного мислення тощо.

Література

1. Акуленок С. В. Бал зажигает огни / С. В. Акуленок // Кто есть кто в современном мире; под. ред. С.М. Семёнова. – М.: Международный объединенный биографический центр, 2003. – Вып. 5. – Т. 2. – режим доступу: <http://www.rdu.ru/goldfund1>.
2. Бальный танец: спорт или развлечение? – Режим доступу: <http://aboutdance.com.ua/sportivnyie-balnyie-tantsyi>.
3. Дегтярева Е.Ю. Популяризация бальных танцев и перспективы их дальнейшего развития / Е.Ю. Дегтярева // Вестник МГУКИ. – 2012. – №3 (47). – С. 115-119.
4. Венский вальс. – Режим доступу: http://www.valsis.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=89:vinnese&catid=11:champion&Itemid=154.
5. Смит-Хэмпшир Г. Венский вальс. Как воспитать чемпиона ; пер. с англ. А.Белгородского / Смит-Хэмпшир Г. – Томск: STT, 2000. – 288 с.
6. Quikstep/ M. Sietas, N. Ambroz (and other). – Roma: WDSF, 2013. – 149 p.
7. Slow Foxtrot/ M. Sietas, N. Ambroz (and other). – Roma: WDSF, 2013. – 167 p.
8. Tango/ M. Sietas, N. Ambroz (and other). – Roma: WDSF, 2013. – 170 p.
9. Viennese waltz/ M. Sietas, N. Ambroz (and other). – Roma: WDSF, 2011. – 45 p.
10. Waltz/ M. Sietas, N. Ambroz (and other). – Roma: WDSF, 2013. – 139 p.

References

1. Akulenok S. (2003) The ball lights fires. Who there is who in the modern world; under. edition of S.Semyonov. M.: International joint biographic center. Issue 5. T. 2. Retrieved from <http://www.rdu.ru/goldfund1> [In Russia].
2. Ball dance: sport or entertainment? Retrieved from <http://aboutdance.com.ua/sportivnyie-balnyie-tantsyi> [In Russia].
3. Degtyareva E. (2012). Promoting of ballroom dances and prospect of their further development. Messenger of Moscow State University of culture and arts. № 3 (47). 115-119. [In Russia].
4. Vienna waltz. Retrieved from http://www.valsis.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=89:vinnese&catid=11:champion&Itemid=154 [In Russia].
5. Smith-Hampshire G. (2000). Vienna waltz. How to bring up the champion, trans. from english A. Belogrodsky. Tomsk: STT [In Russia].
6. M. Sietas, N. Ambroz (and other). (2013) Quikstep. Roma: WDSF [In English].
7. M. Sietas, N. Ambroz (and other) (2013). Slow Foxtrot. Roma: WDSF [In English].
8. M. Sietas, N. Ambroz (and other). (2013). Tango. Roma: WDSF [In English].
9. M. Sietas, N. Ambroz (and other). (2011). Viennese waltz. Roma: WDSF [In English].
10. M. Sietas, N. Ambroz (and other). (2013). Waltz. Roma: WDSF [In English].

Стаття надійшла до редакції 10.03.2017 р.

UDC 78.481

Kislyak Bohdan

Post-graduate student of Lviv Music Academy
named after N. Lysenko
bogdankuslyak@gmail.com

**PRECONDITIONS OF ORIGIN OF CREATION WORK FOR BAYAN
(late XIX – mid-twentieth century)**

The purpose of the article is to identify the main stages of the origin of the works for bayan. **Method** of integral analysis of chamber of chamber-bayan genre as well as historically-style and comparative methods. **Scientific novelty** of the work is as follows: for the first time in domestic musicology successive historical concept of development of bayan historical culture and chamber ensemble is brought up and basic directions of evolution of bayan-instrumental genre is determined, brief characteristics of main stages of this process and their art attributes is given, instrumental semantics of bayan-ensemble genres is revealed. **Conclusions.** Thus bayan art is a unique example of quick change of instrument "cultural image". In front of two or three generations, it rose from the "symbol" of folk festivals and club amateur performances to the image of "academic" instrument suitable to perform the repertoire of world music classics.

Keywords: representatives, folk music, ensemble, bayan-instrumental genre.

Кисляк Богдан Миколайович, аспірант Львівської музичної академії ім. М. Лисенка

Передумови виникнення творчості для баяна: кінець XIX – середина XX ст.

Мета роботи полягає у визначенні основних етапів виникнення творчості для баяна. **Методологія.** Застосований метод цілісного аналізу камерно-баянного жанру, а також історико-стильовий та компаративний методи. **Наукова новизна:** вперше у вітчизняному музикознавстві висунуто послідовну історичну концепцію розвитку баянної історичної культури та камерного ансамблю, визначено основні напрями еволюції баянно-інструментального жанру, надано стислі характеристики основних етапів цього процесу та їх мистецьких атрибутів, виявлено інструментальну семантику баянно-ансамблевих жанрів. **Висновки.** Баянне мистецтво є унікальним прикладом швидкої зміни "культури"